

**TARBIYA FANIDAN UMUMIY O‘RTA TA’LIM MUASSASALARI
PEDAGOG KADRLARINING MALAKA TOIFALARI TEST TIZIMI
UCHUN TEST SPETSIFIKATSIYASI**

Mazkur test spetsifikatsiyasining maqsadi pedagog kadrlarning Tarbiya fanidan bilim darajasini aniqlash uchun qo‘llaniladigan test savollari strukturasi va unga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

Mazkur hujjatga aprobatsiyalar natijasida **qo‘shimchalar, o‘zgartirishlar va tuzatishlar** kiritilishi mumkin.

I. Tarbiya fanidan bilimlarni baholashning test sinovi tartibi

Pedagog kadrlarning tarbiya fanidan bilimlarini baholashning test sinovi tartibi kompyuter orqali onlayn tarzida test savollariga javob berishdan iborat.

II. Tarbiya fanidan bilimlarni baholashda test sinovi qamrab olgan tarbiya fanining mazmun sohalari

Tarbiya fanidan pedagog kadrlar bilimlarni baholashda test sinovi topshiriqlari umumiy o‘rta ta’lim maktablarida o‘qitiladigan Tarbiya fanining 1-11 sinflari materiallari hamda malaka talablariga mos va turdosh bo‘lgan kitoblar asosida Tarbiya fanining quyidagi mazmun sohalarini qamrab oladi:

1. Insonning ma’naviy va axloqiy qadriyatlarini;
2. Fuqarolik hissi;
3. Yashashdan maqsad munosib hayot;
4. O‘z – o‘zini anglash;
5. Inson va jamiyat;
6. Ijtimoiy tarmoq: imkoniyat va tahdidlar;
7. Ilm – ma’rifat. Innovatsiya;
8. Tadbirkorlik asoslari;
9. Ekologik tarbiya;
10. Tinch va xotirjam yashash baxti;
11. Tarbiya fanining huquqiy asoslari;

Eslatma 1: Tarbiya fanining bu mazmun sohalari umumiy holda berilgan bo‘lib, ular Tarbiya fanining amaldagi o‘quv dasturi hamda malaka talablaridan kelib chiqib, yanada aniqlashtiriladi va bir nechta mavzularga bo‘linadi hamda kodifikatorda keltiriladi.

III. Pedagogning umumiy Tarbiya faniga oid kompetensiyalarini baholash

Tarbiya fanidan bilimlarni baholashda pedagoglar test sinovi topshiriqlari yordamida quyidagi aqliy faoliyat turlari baholanadi:

1. Bilish;
2. Tahlil qilish.

Tarbiya fanidan bilimlarni baholashning pedagog kadrlar attestatsiyasi test sinovida beriladigan test turlari.

Tarbiya fanidan bilimlarni baholashning pedagog kadrlar attestatsiyasi test sinovi topshiriqlari quyidagi **test turlaridan** iborat bo‘lishi mumkin:

Y1 – bitta to‘g‘ri javobga ega muqobil javobli test topshirig‘i

Y2 – moslashtirishni talab qiladigan test topshirig‘i

Y3 – dixotom (“to‘g‘ri – noto‘g‘ri” shaklidagi) test topshirig‘i

Eslatma 2: Ba’zi test turlari texnik sharoitlar sababli vaqtincha boshqa test bilan almashtirilishi mumkin.

IV. Tarbiya fanidan bilimlarni baholashning pedagog kadrlar attestatsiyasi test sinovi spetsifikatsiyasi (formati)

№	Baholanadigan talablar mazmuni	Mazmun sohasi	Topshiriqlar soni	Testlar turi		Bahola nadigan aqliy faoliyat turi	Ajrati lgan vaqt (daq)	Murakkablik darajasi	Ball
1	Insonning ma’naviy va axloqiy qadriyatlari	I	4	1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y1	Bilish	1,5	I	2
				1	Y1	Bilish	1,5	I	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	III	2
2	Fuqarolik hissi	II	7	1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y3	Tahlil	1,5	I	2

						qilish			
3	Yashashdan maqsad munosib hayot	III	3	1	Y1	Bilish	1,5	I	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	II	2
4	O‘z – o‘zini anglash	IV	3	1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	III	2
5	Inson va jamiyat	V	2	1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
6	Ijtimoiy tarmoq: imkoniyat va tahdidlar	VI	6	1	Y1	Bilish	1,5	I	2
				1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y2	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	I	2
7	Ilm – ma’rifat. Innovatsiya	VII	3	1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	I	2
8	Tadbirkorlik asoslari	VIII	4	1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2

				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	II	2
9	Ekologik tarbiya	XIX	2	1	Y1	Tahlil qilish	1,5	III	2
				1	Y3	Tahlil qilish	1,5	II	2
10	Tinch va xotirjam yashash baxti	X	3	1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
				1	Y1	Bilish	1,5	II	2
11	Tarbiya fanining huquqiy asoslari	XI	3	1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y1	Bilish	1,5	III	2
				1	Y1	Bilish	1,5	I	2
	Jami:		40				60 minut		80
					Y1	Bilish-			
					-25	23			I daraja -8
					Y2	Tahlil			II daraja –
					-7	qilish-			14
					Y3	17			III daraja
					-8				-18

Eslatma 3: test sinovining yuqorida keltirilgan (testlar soni, turi, ajratilgan vaqti, bali, murakkablik darajasi, sertifikat berish bali kabi) ko'rsatkichlariga tajriba-sinov natijalari va ilmiy asosli tahlilidan kelib chiqib, tegishli o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

V. Tarbiya fani bo'yicha bilimlarni baholashning qismlari bo'yicha qiyosiy ko'rsatkichlar

№	Test sinovi qismlari	Qamra b olingan	Topsh iriqlar soni	Ajratil gan vaqt	Ajratil gan ball	Murakkabli k darajasi	Aqliy faoliyat turi
---	----------------------	-----------------	--------------------	------------------	------------------	-----------------------	---------------------

		mazmun sohalari					
II	Pedagogning tarbiya fanidan tayyorgarligini baholash	I – XI	40	60	80	I daraja-8 II daraja-14 III daraja-18	Bilish — 23 Tahlil qilish — 17

VI. Tarbiya fani bo'yicha bilimlarni baholashda test sinovida umumta'lim o'qituvchilarining bilim darajasiga qo'yiladigan talablar (ko'nikmalar) ning kodifikatori

Tarbiya fani bo'yicha bilimlarni baholashda test sinovida tarbiya o'qituvchilarining tayyorgarlik darajasiga qo'yiladigan talablar (ko'nikmalar) ning kodifikatori Umumiy o'rta ta'limning malaka talablari va tarbiya fani bo'yicha nashr etilgan o'quv darsliklari mazmuni asosida tuzilgan.

Jadvalning birinchi ustunida Tarbiya fanining mazmun sohasi kodi, ikkinchi ustunida baholanadigan ko'nikmalar kodi va uchinchi ustunida test sinovida baholanadigan ko'nikmalarga qo'yilgan talablar keltirilgan.

Soha kodi	Baholanadigan mazmun elementi kodi	Test sinovida baholanadigan mazmun elementi
I		Insonning ma'naviy va axloqiy qadriyatlari
1.1	1.1.1	Rostgo'ylik va burchni his etib yashash.
	1.1.2	Inson ezgulik ijodkori.
	1.1.3	Minnatdorlik hissi.
	1.1.4	Har bir inson hurmatga loyiq.
	1.1.5	Adolat hayot haqiqati.
	1.1.6	Maqsadim-mening ishtiyoqim.
	1.1.7	Nafosat va ma'naviyat
	1.1.8	Etiket

1.2	1.2.1	Muomala va muloqot asoslari.
	1.2.2	Muomala uchun zarur odoblar.
	1.2.3	Kommunikativlik- muvaffaqiyat kaliti.
	1.2.4	Samarali muloqot sirlari.
	1.2.5	Avval tinglashni o'rganing.
	1.2.6	Harakat qilmagan baxtga yetolmas.
II		Fuqarolik hissi
2.1	2.1.1	Vatanparvarlik.
	2.1.2	Insonning huquq va majburiyatlari.
	2.1.3	Mening mahallam- mening faxrim.
	2.1.4	Xatti-harakat qanday bo'lsa, oqibat ham shunday bo'ladi.
	2.1.5	Vatan taraqqiyotida men mas'ulman.
	2.1.6	O'zbekiston Respublikasi fuqarolik asoslari.
III		Yashashdan maqsad munosib hayot
3.1	3.1.1	Yashamoq – o'zidan yaxshi nom qoldirmoq.
	3.1.2	Faol o'quvchidan faol fuqarolikkacha.
	3.1.3	Kelajakka sarmoya – vaqtni mazmunli o'tkazish.
	3.1.4	Baxtiyorlik-umrning bosh maqsadi.
	3.1.5	Dadil qadamlar bilan katta hayot sari
	3.1.6	Muvaffaqiyat-qunt va qat'iyat natijasi.
IV		O'z – o'zini anglash
4.1	4.1.1	Yuksalish-o'zingni anglashdan boshlanadi.
	4.1.2	Hayotda o'z istaklarimizni anglash.
	4.1.3	Qat'iy fe'l-atvorning muhimligi.
	4.1.4	Qiyin vaziyatlarda hissiyotlarni boshqarish.
	4.1.5	Umr-umid sinov-imkoniyat.
	4.1.6	Hayot-betakror ne'mat.
4.2		O'zgarish, mashaqqatlarni yengish.
	4.2.1	Tushkunlik va besaramjonlikni boshqarish.

	4.2.2	Mashaqqatlarni yengib o‘tish.
	4.2.3	Tanqid va tanqidiy fikrlashning muhimligi.
V		Inson va jamiyat
5.1	5.1.1	Mahalla qadriyatlar beshigi.
	5.1.2	Oila-kichik Vatan.
	5.1.3	Tabiat va inson
	5.1.4	Xotira-buyuk qadriyat.
	5.1.5	Jamiyatning ma’naviy asoslari.
	5.1.6	Din va madaniyat.
	5.1.7	Dunyo dinlarida insonparvarlik g‘oyalari.
	5.1.8	Kibermakonda axborot iste’moli madaniyati.
	5.1.9	Eng katta meros – bu yaxshi tarbiya
	5.1.10	Daxldorlik.
VI		Ijtimoiy tarmoq: imkoniyat va tahdidlar.
6.1	6.1.1	Ogohlik.
	6.1.2	Ko‘zga ko‘rinmas xatarlar.
	6.1.3	Buzg‘unchi g‘oyalar
	6.1.4	Jaholatga qarshi ma’rifat bilan kurashish.
	6.1.5	Xavfsiz media ummoni.
	6.1.6	Ishonchli va ishonchsiz axborotlar.
VII		Ilm – ma’rifat. Innovatsiya.
7.1	7.1.1	Buyuklarni aziz qilgan- bilim
	7.1.2	Tafakkur-kelajakka yetaklovchi vosita.
	7.1.3	Bilimga asoslangan jamiyatda muvaffaqiyat qozonish.
	7.1.4	Innovatsiya va ilg‘or fikrlash-taraqqiyot g‘ildiragi.
	7.1.5	Til bilgan dunyo ko‘radi.
	7.1.6	Vaqt-bebaho ne’mat.
	7.1.7	Tanqidiy fikrlash.
	7.1.8	Liderlikka xos xususiyatlar.

VIII		Tadbirkorlik asoslari
8.1	8.1.1	Tadbirkorlik mezonlari
	8.1.2	Biznes boshlash uchun zamonaviy g'oyalar.
	8.1.3	Frilanserlik – qo‘shimcha daromad manbai.
	8.1.4	Insonni boy va qashshoq qiluvchi omillar.
	8.1.5	Boylikdan foydalanish mezonlari.
	8.1.6	Havas qil va oldinga intil.
	8.1.7	Mehnatidan qadr topgan ayollar.
XIX		Ekologik tarbiya.
9.1	9.1.1	Tabiat va inson.
	9.1.2	Ona tabiatni asrash – bizning burchimiz.
	9.1.3	Jonvorlarga g'amxo'rlik qilish
	9.1.4	Ekologik madaniyat.
	9.1.5	Ekologik xavflar.
X		Tinch va xotirjam yashash baxti.
10.1	10.1.1	Yaxshilik yo'lida hamkorlik.
	10.1.2	Insoniylik xalqimizning eng buyuk fazilati.
	10.1.3	Bag'rikenglik-tinchlik va totuvlik sari muhim qadam.
	10.1.4	Millatlararo hamjihatlik.
	10.1.5	Har bir farzand Vatan himoyachisi.
XI		Tarbiya fanining huquqiy asoslari.
11.1	11.1.1	“Tarbiya” fani bo'yicha umumiy o'rta ta'lim muassasalari o'quvchilariga qo'yiladigan malaka talablari.
	11.1.2	Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi.
	11.1.3	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining umumiy o'rta ta'lim muassasalarida “Tarbiya” fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish to'g'risidagi 422-sonli qarori

Namuna

Y1

M. Quronov, Y. Risyupova, O.Tigay, O.Usmonova, S.Hafizov

“Tarbiya” umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinf uchun darslik. T.: “G‘afur G‘ulom”. 2020 y. 51-bet.

Qiyinlik darajasi -3;

Manba: Soha kodi: 1.1; baholanadigan mazmun element kodi: 1.1.6

Mavjud jismoniy, intellektual, ijtimoiy, emotsional, tilga oid va boshqa xususiyatlardan qat’iy nazar, har bir shaxsga umumiy ta’lim muassasalarida o‘qish imkoniyatini beruvchi ta’lim shakli bu _____.

Inklyuziv ta’lim

Masofaviy ta’lim

Dualistik ta’lim

An’anaviy ta’lim

Y2

№35 Manba – D.Kenjayeov, N.Ismatova, D.Ro‘ziyeva, N.Xolmuhamedova, Sh.Sattorov, Z.Zamonov, Z.Isломov, O.Mahmudov, D.Rahimjonov, S.Akkulova, S.Shermuhameddova.... “Tarbiya” umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 7-sinf uchun darslik. T.: “O‘zbekiston”. 2020 y. 17-bet.

Qiyinlik darajasi -3;

Manba: Soha kodi: 4.1; baholanadigan mazmun element kodi: 4.1.5

Quyidagi atamalarga mos kelgan ta’riflarni birlashtirib, to‘g‘ri javobni belgilang?

1.Yaxshi natija, erishilgan yutuq, omad.

2.Uzil-kesillik, dadillik, sabot. O‘z fikrida qat’iy turish.

3.Itoatkorlik, hafsala. Sabr- toqat bilan bajarish ishtiyoqi.

4.Mustahkam iroda, sabot, chidam, bardoshli bo‘lish.

a)Muvaffaqiyat

b)Qat’iyat.

c)Qunt.

d)Matonat.

1-a 2-b 3-c 4-d

1-b 2-a 3-c 4-d
1-a 2-b, 3-d 4-c
1-d 2-b 3-c 4-a

Y3

D.KenjayeV, N.Ismatova, D.Ro‘ziyeva, N.Xolmuhamedova, Sh.Sattorov, Z.Zamonov, Z.Isломov, O.Mahmudov, D.Rahimjonov, S.Akkulova, S.Shermuhameddova.... “Tarbiya” umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 9-sinf uchun darslik. T.: “O‘zbekiston”. 2020 y. 35-bet.

Qiyinlik darajasi -3;

Manba: Soha kodi: 3.1; baholanadigan mazmun element kodi: 3.1.4

Mahmudxo‘ja Behbudiy 2020 yil 1oktyabr “O‘qituvchi va murabbiylar kuni” munosabati bilan “Do‘stlik” ordeni bilan taqdirlandi.
Noto‘g‘ri
To‘g‘ri